ĢENERĀLADVOKĀTA PAOLO MENGOCI [PAOLO MENGOZZI]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 16. decembrī[1]

Lieta C-476/14

Citroën Commerce GmbH
pret
Zentralvereinigung des Kraftfahrzeuggewerbes zur Aufrechterhaltung lauteren Wettbewerbs eV (ZLW)
(*Bundesgerichtshof* **(Federālā Augstākā tiesa, Vācija)**

lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Patērētāju tiesību aizsardzība — Reklāmas sludinājums ar cenas norādīšanu — Atsevišķa pārvešanas izdevumu norādīšana — Jēdzieni "piedāvājums" un cena, "tostarp visi nodokļi" — Valsts tiesībās noteikts pienākums reklāmā norādītajā cenā iekļaut obligātās papildu izmaksas saistībā ar automobiļa transportēšanu — Saderība ar Savienības tiesībām — Negodīga komercprakse — Uzaicinājums veikt pirkumu — Būtiska informācija saistībā ar cenu

1. Vai Savienības tiesībās reklāmas izvietošanas un cenu norādīšanas ziņā ir ietvertas precīzas prasības par to, ka ir sistemātiski aizliedzama automobiļa reklāma, kurā atsevišķi ir minēta, pirmkārt, preces cena un, otrkārt, obligāti sedzamo pārvešanas no ražotāja pircējam izdevumu apmērs? Tāds ir šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatjautājums.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – *Savienības tiesības*

1) Direktīva 98/6/EK

2. No Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvas 98/6/EK par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas[2], preambulas 1. apsvēruma izriet, ka "pārredzama tirgus darbība un pareiza informācija nāk par labu patērētāju aizsardzībai un veselīgas konkurences radīšanai uzņēmumu un produktu starpā".

3. Direktīvas 98/6 preambulas 2. apsvērumā ir atgādināts, ka "patērētājiem jāgarantē augsts aizsardzības līmenis".

1 — Oriģinālvaloda – franču.
2 — OV L 80, 27. lpp.

4. Direktīvas 98/6 preambulas 6. apsvērumā ir apstiprināts, ka "pienākums norādīt pārdošanas cenu un vienības cenu dod ievērojamu ieguldījumu patērētāju informēšanas uzlabošanā, jo tas ir vieglākais ceļš, kā patērētājiem dot iespēju novērtēt un salīdzināt produktu cenu vislabākajā veidā un tādējādi izdarīt uz informāciju un vienkāršiem salīdzinājumiem balstītu izvēli".

5. Direktīvas 98/6 preambulas 7. apsvērumā tālāk ir norādīts, ka "tādējādi jābūt vispārējam pienākumam norādīt gan pārdošanas, gan arī vienības cenu visiem produktiem [..]".

6. No preambulas 12. apsvēruma izriet, ka "Kopienas līmeņa noteikumi var nodrošināt viendabīgu un pārredzamu informāciju, kas iekšējā tirgū dos labumu visiem patērētājiem [..]".

7. Direktīvas 98/6 1. pantā ir noteikts, ka minētās direktīvas "mērķis ir noteikt pārdošanas cenas un mērvienības cenas norādīšanu produktiem, ko tirgotāji piedāvā patērētājiem, lai uzlabotu patērētāju informāciju un veicinātu cenu salīdzināšanu".

8. Direktīvas 98/6 2. panta a) punktā pārdošanas cena ir definēta kā "produkta vienības vai dotā daudzuma galīg[ā] cen[a], ieskaitot PVN un visus citus nodokļus".

9. Direktīvas 98/6 3. panta 4. punktā ir paredzēts, ka "visām reklāmām, kurās minēta 1. pantā minēto produktu pārdošanas cena, jānorāda vienības cena, kā noteikts 5. pantā".

10. Direktīvas 98/6 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka "pārdošanas cenai un vienības cenai jābūt nepārprotamai, viegli nosakāmai un skaidri salasāmai [..]".

11. Direktīvas 98/6 5. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "dalībvalstis var atteikties no pienākuma norādīt vienības cenu produktiem, kuriem šāda norādīšana nebūtu lietderīga konkrētā produkta veida vai izmantošanas nolūka dēļ, vai arī ja tas varētu radīt neskaidrības".

2) Direktīva 2005/29/EK

12. No Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva")[3], preambulas 3. un 4. apsvēruma izriet, ka "dalībvalstu tiesību aktos, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, ir ievērojamas atšķirības, kas var radīt būtiskus konkurences traucējumus un šķēršļus iekšējā tirgus sekmīgai darbībai. [..] Šīs atšķirības rada neskaidrību par to, kādas valsts noteikumi attiecas uz negodīgu komercpraksi, kas kaitē patērētāju ekonomiskajām interesēm un rada daudz šķēršļu, kuri ietekmē uzņēmējdarbību un patērētājus. [..] Šādi uzņēmumi [šķēršļi] arī vieš patērētājos neskaidrību par viņu tiesībām un mazina uzticību iekšējam tirgum".

13. Direktīvas 2005/29 preambulas 6. apsvērumā ir precizēts, ka ar šo direktīvu "tuvina dalībvalstu tiesību aktus par negodīgu komercpraksi, tostarp negodīgu reklāmu, kas rada tiešu kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm, tādējādi radot netiešu kaitējumu likumīgu konkurentu ekonomiskajām interesēm. Ievērojot proporcionalitātes principu, šī direktīva sargā patērētājus no šādas negodīgas komercprakses sekām, ja tās ir būtiskas, bet tajā ir atzīts, ka dažos gadījumos ietekme uz patērētājiem var būt niecīga".

3 — OV L 149, 22. lpp.

14. Direktīvas 2005/29 preambulas 10. apsvērumā ir apstiprināts, ka ir "jānodrošina saskanība starp šīs direktīvas un spēkā esošo Kopienas tiesību aktu noteikumiem, jo īpaši, ja sīki izstrādātus noteikumus par negodīgu komercpraksi piemēro konkrētās nozarēs. Šo direktīvu tādēļ piemēro tiktāl, ciktāl nav konkrētu noteikumu Kopienas tiesību aktos, kas reglamentē konkrētus negodīgas komercprakses aspektus, piemēram, prasības informācijai un noteikumus par to, kā informāciju pasniedz patērētājiem. Tā paredz patērētāju tiesību aizsardzību, ja attiecīgā nozarē nav konkrētu Kopienas tiesību aktu [..]. [..] Šī direktīva tātad papildina Kopienas *acquis*, ko piemēro komercpraksei, kas rada kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm".

15. Direktīvas 2005/29 1. pantā ir apstiprināts, ka "šīs direktīvas mērķis ir dot ieguldījumu iekšējā tirgus pareizā darbībā un sasniegt augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību, tuvinot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz negodīgu komercpraksi, kura rada kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm".

16. Direktīvas 2005/29 2. panta i) punktā "uzaicinājums veikt pirkumu" ir definēts kā "komerciālās saziņas forma, kas norāda produkta īpašības un cenu izmantotajai komerciālās saziņas formai piemērotā veidā un tādējādi dod iespēju patērētājam veikt pirkumu".

17. Direktīvas 2005/29 3. panta 1. un 4.–6. punkts ir izteikti šādi:

"1. Šī direktīva attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem, kā izklāstīts 5. pantā, pirms komercdarījuma, kas attiecas uz kādu produktu, pēc tā un tā laikā.

[..]

4. Ja šī direktīva un citi Kopienas noteikumi, kas reglamentē konkrētus negodīgas komercprakses aspektus, nonāk pretrunā, priekšroku dod minētajiem citiem Kopienas noteikumiem, un tos piemēro attiecībā uz šiem konkrētiem aspektiem.

5. Dalībvalstis sešus gadus pēc 2007. gada 12. jūnija drīkst šīs direktīvas jomā turpināt piemērot savus noteikumus, ar ko paredz vairāk ierobežojumu vai prasību, salīdzinot ar šo direktīvu, un ar ko īsteno direktīvas, kurās ietvertas minimālās saskaņošanas klauzulas. [..]

6. Dalībvalstis tūlīt ziņo Komisijai par jebkuriem valsts noteikumiem, ko piemēro saskaņā ar 5. punktu."

18. Direktīvas 2005/29 5. panta 1. un 2. punkts ir formulēti šādi:

"1. Negodīga komercprakse ir aizliegta.

2. Komercprakse ir negodīga, ja:

a) tā ir pretrunā profesionālās rūpības prasībām

un

b) tā attiecībā uz produktu būtiski kropļo vai var būtiski kropļot tā vidusmēra patērētāja saimniecisko rīcību, kuru produkts sasniedz vai kuram tas adresēts [..]."

19. Direktīvas 2005/29 7. pants ir izteikts šādi:

"1. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja attiecībā uz tās faktiem, ņemot vērā visas īpašības un apstākļus un saziņas līdzekļa nepilnības, tā noklusē būtisku informāciju, kas vidusmēra patērētājam ir vajadzīga, lai varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, un tādējādi vidusmēra patērētājam liek vai var likt pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko viņš citādi nebūtu pieņēmis.

2. Par maldinošu noklusēšanu arī uzskata gadījumus, ja tirgotājs, ņemot vērā 1. punktā aprakstīto, tajā minēto būtisko informāciju slēpj vai sniedz neskaidri, nesaprotami, divdomīgi vai nepiemērotā laikā vai nenorāda uz komercprakses komercnolūku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs, un ja tas jebkurā no minētajiem gadījumiem liek vai var likt vidusmēra patērētājam pieņemt tādu lēmumu par darījuma veikšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

[..]

4. Ja īsteno uzaicinājumu veikt pirkumu, šādu informāciju uzskata par būtisku, ja tas jau no konteksta nav skaidrs:

[..]

c) cena, tostarp visi nodokļi, vai, ja produkta iedabas dēļ cenu nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veids, kā arī vajadzības gadījumā visi papildu kravas, piegādes vai pasta maksājumi, vai, ja tādus maksājumus nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, fakts, ka šādi papildu maksājumi var būt iekasējami;

[..]

5. Kopienas tiesību aktos noteiktās prasības informācijai, kuras attiecas uz komerciālo saziņu, tostarp reklāmu un tirgdarbību, un kuru nepilnīgs uzskaitījums atrodams II pielikumā, uzskata par būtiskām."

20. Direktīvas 2005/29 II pielikumā ir izveidots Kopienas tiesību aktu noteikumu, ar ko paredz reklāmas un komercsaziņas noteikumus, saraksts. Šajā sarakstā ir ietverts Direktīvas 98/6 3. panta 4. punkts.

B – *Vācijas tiesības*

21. Saskaņā ar Likumu par negodīgas konkurences novēršanu (*Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*, turpmāk tekstā – "*UWG*"[4]) ir aizliegta negodīga komercprakse, ja tā var būtiski ietekmēt konkurentu, patērētāju vai citu tirgus dalībnieku intereses[5]. Ikviens, kurš pārkāpj tiesību normu, kas it īpaši paredzēta, lai tirgus dalībnieku interesēs regulētu rīcību tirgū, izdara negodīgas konkurences darbību[6].

22. Ar Noteikumu par cenu norādīšanu (*Preisangabenverordnung*, turpmāk tekstā – "*PAngV*"[7]) 1. pantu Vācijas tiesību sistēmā ir transponēts Direktīvas 98/6 4. panta 1. punkts. Tajā ir paredzēts, ka ikvienam, kurš komerciāli vai profesionāli piedāvā vai citādi regulāri piedāvā preces galapatērētājiem vai kā tirgotājs izvieto reklāmu galapatērētājiem, norādot cenas, ir jānorāda maksājamā cena, kas ietver pievienotās vērtības nodokli un citas cenas sastāvdaļas.

4 — Pēdējoreiz grozīts ar *BGBl.* 2010 I, 254. lpp.

5 — *UWG* 3. panta 1. punkts.

6 — *UWG* 4. panta 11. punkts.

7 — Pēdējoreiz grozīti ar *BGBl.* 2002 I, 4197. lpp.

II – Pamatlieta, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

23. Prasītāja pamatlietā, proti, *Citroën Commerce GmbH* (turpmāk tekstā – "*Citroën Commerce*"), ir transportlīdzekļu pārdošanas sabiedrība Vācijā. 2011. gada 30. martā tā Vācijas laikrakstā publicēja sludinājumu par transportlīdzekļiem, kurus piedāvā tās filiāle Bavārijas federālajā zemē. Reklāmā tika sniegts modeļa piemērs, kas aprakstīts šādi: "Piemēram, *Citroën C4 VTI 120 Exclusive*: EUR 21 800 [1]", "iekļauti visi varianti", "Maksimālās cenas samazinājums – EUR 6170 [1]". Augšrakstā "[1]" bija norāde uz šādu tekstu, kas sludinājuma apakšējā daļā ir atveidots ar mazākiem burtiem: "Plus EUR 790 – pārvešanas izdevumi [..]".

24. *Zentralvereinigung des Kraftfahrzeuggewerbes zur Aufrechterhaltung lauteren Wettbewerbs e.V.* (Godīgas konkurences aizsardzības grupa automobiļu nozarē, turpmāk tekstā – "*ZLW*") cēla prasību pret prasītāju pamatlietā, pamatojoties uz *UWG* normām, skatot tās kopā ar *PAngV* 1. pantu, lai tiktu izdots rīkojums izbeigt reklamēšanu, ja reklāmā nav norādīta transportlīdzekļa faktiskā galīgā cena, proti, cena, kas ietver obligātos pārvešanas izdevumus.

25. Pirmās instances tiesa apmierināja *ZLW* prasību. *Citroën Commerce* iesniedza apelācijas sūdzību. Tiesa, kurā tā tika iesniegta, apelācijas sūdzību noraidīja. Tad *Citroën Commerce* iesniedza kasācijas sūdzību ("Revision") iesniedzējtiesā.

26. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka saskaņā ar tās pastāvīgo judikatūru par *PAngV* 1. panta interpretāciju reklāmās principā ir jānorāda transportlīdzekļa galīgā cena, proti, cena, kas ietver pārvešanas izdevumus, jo sabiedrība šos papildu izdevumus uztver nevis kā papildu izmaksas, bet, gluži pretēji, kā cenas sastāvdaļu. Norāde atsevišķi no cenas ir iespējama tikai tad, ja patērētājam ir izvēle starp diviem variantiem, proti, doties pēc transportlīdzekļa uz ražotāja rūpnīcu vai likt piegādāt automobili līdz garāžai, kur tikusi īstenota pārdošana, vai tad, ja nav iespējams iepriekš paredzēt minēto izdevumu apmēru. Pamatlietā aplūkotās reklāmas gadījumā neviens no šiem diviem nosacījumiem nav izpildīts. Iesniedzējtiesa šaubās par to, vai šis valsts judikatūras virziens ir saderīgs ar Savienības tiesībām.

27. Šajā ziņā tā norāda, ka šādi interpretētas valsts tiesības var būt pasākums, "ar ko paredz vairāk ierobežojumu vai prasību" Direktīvas 2005/29 3. panta 5. punkta izpratnē par tiem, kurus dalībvalstis varēja saglabāt spēkā savās tiesību sistēmās līdz 2013. gada 12. jūnijam [8]. Pēc šī termiņa tiek uzskatīts, ka ar Direktīvu 2005/29 ir veikta pilnīga šīs jomas saskaņošana. Tādējādi valsts koncepcija par cenas norādīšanas nosacījumiem varētu turpināt pastāvēt tikai tad, ja tā atspoguļotu Savienības tiesību nostāju.

28. Iesniedzējtiesa šaubās par to, vai *Citroën Commerce* publicētā reklāma ietilpst Direktīvas 98/6 piemērošanas jomā un vai tā ir "produkta piedāvājums" šīs pēdējās minētās izpratnē. Ja tas tā ir, tā vaicā, vai pārdošanas cena, kas ir jānorāda saskaņā ar Direktīvas 98/6 noteikumiem, ir jāsaprot kā tāda, kas ietver obligātos transportlīdzekļa pārvešanas izdevumus.

29. Taču iesniedzējtiesa šaubās arī par Direktīvas 2005/29 piemērojamību un neizslēdz, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu būtu atrisināms, pamatojoties uz šo direktīvu. Tādā gadījumā tā vaicā, vai cenai, kas ir jānorāda, īstenojot "uzaicinājumu veikt pirkumu" minētās direktīvas 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta izpratnē, ir jābūt kopējai cenai, proti, tādai, kas ietver minētos izdevumus.

8 — Tomēr šajā jautājumā norādīšu, ka dalībvalstīm bija šāda iespēja ar nosacījumu, ka tās paziņo minētos pasākumus Komisijai (skat. Direktīvas 2005/29 3. panta 5. un 6. punktu). Taču no lietas materiāliem neizriet, ka Vācijas Federatīvā Republika būtu veikusi šādu savu valsts tiesību, kurām ir nozīme risinājumam pamatlietā, paziņošanu.

30. Tādējādi, rodoties grūtībām Savienības tiesību interpretēšanā, *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un ar lēmumu, kas Tiesas kancelejā reģistrēts 2014. gada 27. oktobrī, uzdot Tiesai, pamatojoties uz LESD 267. pantu, šādus trīs prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai preces reklāma, norādot par preci maksājamo cenu, ir šīs preces piedāvājums Direktīvas [98/6] [1.] panta izpratnē?

Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša:

2) Vai piedāvājuma gadījumā Direktīvas [98/6] [1.] panta izpratnē pārdošanas cenā, kas jānorāda atbilstoši tās [1.] pantam un 3. panta 1. punkta pirmajam teikumam, ir jāiekļauj arī obligāti sedzamie transportlīdzekļa pārvešanas no ražotāja tirgotājam izdevumi?

Ja atbilde uz pirmo vai otro jautājumu ir noliedzoša:

3) Vai tad, ja ir runa par transportlīdzekli, "cenā, tostarp visos nodokļos", kas uzaicinājumā veikt pirkumu Direktīvas [2005/29] 2. panta i) punkta izpratnē ir jānorāda atbilstoši tās 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta pirmajam gadījumam, ir jāiekļauj arī obligāti sedzamie transportlīdzekļa pārvešanas no ražotāja tirgotājam izdevumi?"

31. Rakstveida apsvērumus Tiesā iesniedza prasītāja pamatlietā, *ZLW*, Austrijas valdība, Ungārijas valdība, kā arī Eiropas Komisija.

32. 2015. gada 30. septembra tiesas sēdē prasītāja pamatlietā un Komisija sniedza mutvārdu apsvērumus.

III – Juridiskā analīze

33. Vispirms ir jānosaka Tiesai iesniegto jautājumu apjoms. Kā tiesas sēdē atgādināja prasītājas pamatlietā pārstāvis, iesniedzējtiesa nevēlas noskaidrot, vai pamatlietā aplūkotā reklāma ir pretrunā Direktīvai 98/6 un/vai tā veido negodīgu komercpraksi, kas ir aizliegta ar Direktīvu 2005/29. Tā vēlas saņemt nostāju saskaņā ar piemērojamajām Savienības tiesībām, lai pārliecinātos, vai interpretācija, ko tā sniedz savām valsts tiesībām, ir saderīga ar Savienības tiesībām [9].

34. Atbilstoši iesniedzējtiesas teiktajam ar reklāmu, kuru prasītāja pamatlietā ir publicējusi presē, tiekot pārkāptas Vācijas tiesības, kurās paredzēts, ka reklāmās ir jānorāda preču kopējā cena, proti, šīs lietas apstākļos – cena, kas ietver obligātos transportlīdzekļa pārvešanas izdevumus līdz izplatītāja garāžai.

35. Lai izvērtētu valsts tiesību saderību ar Savienības tiesībām, galvenokārt ir jāatbild uz diviem jautājumu kopumiem. Tādējādi, pirmkārt, būtu jānosaka, ar kuru direktīvu tiek reglamentēti nosacījumi, ievērojot kurus reklāmās ir jānorāda cena, un jādefinē, kāds ir prasības līmenis, proti, Kopienas standarts šajā ziņā. Šajā nolūkā, ņemot vērā Direktīvas 2005/29 3. panta 4. punktā ietverto noteikumu par prioritāro regulējumu, vispirms tiks izvērtēta Direktīva 98/6. Pēc tam, ja Vācijas tiesības izrādīsies patērētājus vairāk aizsargājošas nekā Savienības tiesības, otrkārt, būs jāpārbauda, vai saskaņā ar Savienības tiesībām dalībvalstīm ir atļauts saglabāt vai ieviest ierobežojošākus pasākumus salīdzinājumā ar tajās paredzētajiem.

9 — Atgādināta šo secinājumu 26. punktā.

A – *Ievada piezīmes par Direktīvas 2006/114 izslēgšanu*

36. Uzreiz ir jāprecizē, ka pamatlieta neietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvas 2006/114/EK par maldinošu un salīdzinošu reklāmu [10] piemērošanas jomā. Tas, ka prasību ir iesniegusi nevis patērētāju aizsardzības apvienība, bet gan grupa, kas pārstāv automobiļu nozares konkurentu intereses, varētu ļaut domāt, ka Direktīva 2006/114 ir piemērojama, jo tās mērķis it īpaši ir "aizsargāt tirgotājus pret maldinošu reklāmu un tās negodīgām sekām [11]. Tomēr būtībā Direktīvā 2006/114 nav ietverta neviena tiesību norma, kas nosaka nosacījumus, saskaņā ar kuriem reklāmās ir jānorāda cena [12].

B – *Par Direktīvas 98/6 piemērošanas jomu (pirmais jautājums)*

37. Uzdodot savu pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai pamatlietā aplūkotā reklāma var ietilpt Direktīvas 98/6, par kuras transponēšanas pasākumu ir uzskatāms *PAngV* 1. pants, piemērošanas jomā. Iesniedzējtiesa uzskata, ka pietiekot ar to vien, ka minētā reklāma ir "produktu piedāvājums" minētās direktīvas 1. panta izpratnē.

38. Ir iespējams, ka prasītājas pamatlietā publicētā reklāma ir produktu piedāvājums jēdziena parastā plašā izpratnē. Tomēr – Direktīvas 98/6 kontekstā – Direktīvas 98/6 1. pantā minētais jēdziens "produkti, ko tirgotāji piedāvā patērētājiem" ir jāinterpretē šīs direktīvas mērķa robežās.

39. Tādējādi, joprojām paturot prātā, ka iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kādas ir Savienības tiesību prasības saistībā ar reklāmās minēto cenu norādīšanu, ir jākonstatē, ka tas nav Direktīvas 98/6 galvenais mērķis. Patiesībā virkne faktu man liek šaubīties par šīs direktīvas materiālās piemērošanas jomas atbilstību, lai rastu risinājumu pamatlietā.

40. Protams, no Direktīvas 98/6 nosaukuma izriet, ka tā ir veltīta patērētāju aizsardzībai, norādot tiem piedāvāto produktu [preču] cenas. Tomēr šis mērķis ir precizēts Direktīvas 98/6 1. pantā, proti, noteikt "pārdošanas cenas un mērvienības cenas norādīšanu produktiem, ko [..] piedāvā patērētājiem, lai uzlabotu patērētāju informāciju un veicinātu cenu salīdzināšanu".

41. Šādi rīkojoties, Savienības likumdevējs, protams, ir paredzējis vispārēju pienākumu – pienākumu norādīt gan pārdošanas cenu, gan arī vienības cenu [13] –, kas tomēr attiecas tikai uz gadījumiem, kuros šai paralēlajai norādīšanai ir nozīme vai tā vismaz ļauj efektīvāk sasniegt mērķi atvieglot salīdzināšanu.

10 — OV L 376, 21. lpp.

11 — Direktīvas 2006/114 1. pants. Skat. arī spriedumu *Posteshop* (C-52/13, EU:C:2014:150, 22. punkts).

12 — Direktīvas 2006/114 3. panta b) punktā ir vienīgi norādīts, ka, nosakot, vai reklāma ir maldinoša, it īpaši ir jāņem vērā informācija par cenu vai veidu, kādā cena tiek aprēķināta, un preču piegādes nosacījumi.

13 — Skat. Direktīvas 98/6 preambulas 7. apsvērumu.

42. Kaut gan šis pienākums nav skaidri precizēts un tas ir formulēts *prima facie* attiecībā uz "visiem piedāvātajiem produktiem", Direktīvas 98/6 analīze jēdzieniskā ziņā man liek secināt, ka tā tomēr galvenokārt ir tikusi paredzēta attiecībā uz produktiem, kas tiek saukti par ikdienas patēriņa precēm, ņemot vērā, ka runa var būt gan par pārtikas produktiem, gan nepārtikas produktiem [14]. Katrā ziņā tieši tā es saprotu Direktīvā 98/6 izdarītās dažādās atsauces uz neiesaiņotiem produktiem [15], iesaiņojumu vai produktu fasēšanu [16], produktu neto tīrsvaru un neto sauso tīrsvaru [17] vai arī sīkajiem mazumtirdzniecības uzņēmumiem [18].

43. Tas, ka Direktīva 98/6 ir tikusi paredzēta nevis kā sava veida pamatdirektīva par cenu norādīšanu vai reklāmu vispār, bet gan drīzāk kā tiesību akts, ar ko tiek reglamentēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem uz produktu cenu principā ir jāattiecina paralēlā cenu norādīšana tad, ja tie tiek pakļauti vai piedāvāti patēriņam pārdošanas vietā, arī ir apstiprināts tās sagatavošanas darbos.

44. Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas [19], paskaidrojuma rakstā ir paustas bažas par vairākiem jautājumiem saistībā ar vidēja lieluma veikalu un lielveikalu tirdzniecības praksi [20], produktu marķēšanu [21] vai arī cenas skenēšanas, izmantojot preču svītrkodu, attīstību [22].

45. Ir arī interesanti norādīt, ka, lai gan direktīvas priekšlikumā 1. pants bija formulēts tādējādi, ka pārdošanas cenas un vienības cenas norādīšana būtu jāparedz "produktiem, kurus komersanti piedāvā galapatērētājiem", Komisija bija piebildusi, ka tā tam būtu jābūt tad, kad šai paralēlajai norādīšanai ir nozīme. Tādējādi tā atzina, ka "ir noteikts skaits situāciju, kurās cenu salīdzināšana nesniedz izšķirošu informāciju patērētājam, it īpaši tad, ja produktiem ir ļoti atšķirīgas īpašības, vai tad, ja tie atbilst atšķirīgām patērētāju vajadzībām. Tādi, piemēram, ir ražojumi, kas izgatavoti pēc individuāla pasūtījuma, apģērbi, *transportlīdzekļi*, mēbeles un visi tie produkti, kuriem vienības norāde [..] nesniedz lietderīgu informāciju, lai salīdzinātu cenas" [23].

46. Tādējādi savu ļoti dažādo individuālo īpašību dēļ automobiļi nav preces, attiecībā uz kurām cenu salīdzināšanai ar Direktīvā 98/6 reglamentēto norādīšanu ir tūlītēja nozīme patērētājam. Precīzāk, Direktīva 98/6 var atvieglot patērētājam tomātu kilograma cenas salīdzināšanu – jo tomāti ir viegli salīdzināms produkts un katrā ziņā ir strikti līdzvērtīgi tomātiem, kuri tiek pārdoti citā veikalā –, bet attiecībā uz automobiļu veida precēm, ņemot vērā katra transportlīdzekļa specifisko īpatnību pakāpi, cenu norādīšana saskaņā ar Direktīvā 98/6 aprakstītajiem nosacījumiem nevar būt noderīga šādam mērķim [24].

14 — Ar Direktīvu 98/6 tika aizstāta Padomes 1979. gada 19. jūnija Direktīva 79/581/EEK par patērētāju aizsardzību, norādot pārtikas produktu cenas (OV L 158, 19. lpp.), un Padomes 1988. gada 7. jūnija Direktīva 88/314/EEK par patērētāju aizsardzību, norādot nepārtikas produktu cenas (OV L 142, 19. lpp.).

15 — Skat. Direktīvas 98/6 preambulas 7. apsvērumu, 2. panta c) punktu un 3. panta 3. punktu.

16 — Skat. Direktīvas 98/6 preambulas 5. un 10. apsvērumu un 4. pantu.

17 — Skat. Direktīvas 98/6 4. panta 2. punkta otro daļu.

18 — Skat. Direktīvas 98/6 preambulas 9. un 14. apsvērumu un 6. pantu.

19 — 1995. gada 12. jūlija COM(95) 276, galīgā redakcija.

20 — Paskaidrojuma raksta 20. punktā tieši ir izdarīta atsauce uz "tirdzniecības stendiem".

21 — Skat. direktīvas priekšlikuma paskaidrojuma raksta 17. punktu.

22 — Skat. direktīvas priekšlikuma paskaidrojuma raksta 20. punktu.

23 — Direktīvas priekšlikuma paskaidrojuma raksta 27. punkts. Mans izcēlums.

24 — Vēl jo vairāk tāpēc, ka automobiļi tiek papildināti ar noteiktu skaitu papildaprīkojuma.

47. Tādējādi Direktīvā 98/6 noteiktais pienākums norādīt pārdošanas cenu un vienības cenu ir jāaplūko likumdevēja izvirzītā mērķa kontekstā, proti, nodrošināt viendabīgu un pārredzamu informāciju, it īpaši preču daudzuma noteikšanas ziņā, to saistot ar vienveidīgu mērvienību sistēmu, uz kuru ir balstīta to cenu noteikšana [25], lai atvieglotu salīdzināšanu. Tiesa nav lēmusi citādi, lietā Komisija/Beļģija nospriežot, ka "Direktīvas 98/6 mērķis ir patērētāju aizsardzība nevis saistībā ar cenu norādīšanu vispār vai paziņojumu par cenu pazemināšanu saimniecisko realitāti, bet gan saistībā ar preču cenu norādīšanu ar atsauci uz atšķirīgu veidu mērvienībām" [26].

48. Tādējādi, piekrītot Komisijai, es sliecos uzskatīt, ka Direktīvas 98/6 galvenais mērķis ir nevis garantēt patērētāju aizsardzību saistībā ar cenu norādīšanu vispār, bet gan drīzāk ļaut pietiekami informēt patērētājus, it īpaši, padarot iespējamu cenu salīdzināšanu tad, kad preču cena tiek norādīta, atsaucoties uz atšķirīgām mērvienībām. Šī pietiekamā informēšana ir nepieciešama, ja viena un tā pati prece tiek pārdota dažādos daudzumos un dažādos iepakojumos un patērētājiem ir interese salīdzināt attiecīgās preces cenu, pamatojoties uz vienu un to pašu mērvienību.

49. Tādējādi Savienības tiesībās Direktīva 98/6 nav atsauces norma cenu norādīšanas jomā vispārīgi attiecībā uz visiem preču piedāvājumiem. Tāpat tā nav vērsta uz to, lai vispārīgi regulētu nosacījumus, ar kādiem reklāmās ir jānorāda cenas [27]. Līdz ar to tā nav etalons, pēc kura ir jāvērtē valsts tiesību aktu saderība.

50. No iepriekš minētā izriet, ka, tā kā Direktīvas 98/6 mērķis ir patērētāju aizsardzība nevis saistībā ar cenu norādīšanu vispār, bet saistībā ar piedāvāto preču cenu norādīšanu ar atsauci uz atšķirīgu veidu mērvienībām, valsts tiesību norma, kas tiek interpretēta tādējādi, ka jebkādos apstākļos ir aizliegta tirgotāja prakse reklāmā atsevišķi norādīt, pirmkārt, transportlīdzekļa cenu un, otrkārt, obligāti sedzamos minētā transportlīdzekļa pārvešanas patērētājam izdevumus, nevar ietilpt minētās direktīvas piemērošanas jomā.

51. Tieši tāpēc, ka Vācijas tiesību norma, kā to ir interpretējusi iesniedzējtiesa, neietilpst Direktīvas 98/6 piemērošanas jomā, tā nevar tikt uzskatīta arī par "labvēlīgāku tiesību normu", ko dalībvalstīm bija tiesības saglabāt vai pieņemt Direktīvas 98/6 10. panta izpratnē, jo ar to nav veikta šīs jomas pilnīga saskaņošana.

52. Šajā ziņā es atkal pilnībā piekrītu ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona analīzei viņa secinājumos lietā Komisija/Beļģija, kurā viņš uzskatīja, ka "ar šīm labvēlīgākajām tiesību normām loģiski ir saprotamas tikai tās, kas attiecas uz ar Direktīvu 98/6 reglamentēto jomu, proti, patērētāju informēšanu par etaloniem, kas tiek izmantoti atsaucei, nosakot preču cenas, lai atvieglotu cenu salīdzināšanu [..] saistībā ar dažādām mērvienību sistēmām" [28]. Šādos apstākļos Direktīvas 98/6 10. pants nevar attaisnot iesniedzējtiesas interpretētās valsts tiesību normas saglabāšanu, jo šī tiesību norma neattiecas uz jomu, kas tiek reglamentēta ar Direktīvu 98/6 [29].

C – *Par cenas jēdzienu Direktīvas 98/6 izpratnē (pakārtoti otrais jautājums)*

53. Ņemot vērā atbildi, kuru es ierosināšu Tiesai sniegt uz iesniedzējtiesas uzdoto pirmo prejudiciālo jautājumu, es tikai pakārtoti sniegšu dažus īsus komentārus par šo jautājumu.

25 — Skat. ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona [*P. Cruz Villalón*] secinājumu lietā Komisija/Beļģija (C-421/12, EU:C:2013:769) 60. punktu.

26 — Spriedums Komisija/Beļģija (C-421/12, EU:C:2014:2064, 59. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona secinājumu lietā Komisija/Beļģija (C-421/12, EU:C:2013:769) 58. un nākamos punktus, uz kuriem turklāt atsaucas Tiesa.

27 — Proti, manuprāt, ja Direktīvas 98/6 1. pants tiktu interpretēts tādējādi, ka produkti tiek piedāvāti, tiklīdz ir reklāma, kļūtu pilnīgi lieks šīs pašas direktīvas 3. panta 4. punktā ietvertais precizējums.

28 — Ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona secinājumi lietā Komisija/Beļģija (C-421/12, EU:C:2013:769, 63. punkts).

29 — Pēc analoģijas skat. ģenerāladvokāta P. Krusa Viljalona secinājumu lietā Komisija/Beļģija (C-421/12, EU:C:2013:769) 64. punktu.

54. Iesniedzējtiesa jautā Tiesai par to, vai cenā, uz kuru ir izdarīta atsauce Direktīvas 98/6 1. pantā un 3. panta 1. punktā, ir jāiekļauj obligāti sedzamie transportlīdzekļa pārvešanas izdevumi. Šīs tiesību normas ir jāaplūko saistībā ar tās 2. panta a) punktu, kurā cena ir definēta kā "produkta vienības vai dotā daudzuma galīg[ā] cen[a], ieskaitot PVN un visus citus nodokļus". No šīs tiesību normas izriet, ka galīgo cenu veido produkta cena, PVN un visi citi nodokļi.

55. Es sliecos uzskatīt, ka pamatlietā aplūkotie pārvešanas izdevumi nekādi nav saistāmi ar Direktīvu 98/6 dažādu iemeslu dēļ.

56. Pirmkārt, iesniedzējtiesai, kas norāda, ka pārvešanas izdevumi varētu tikt uzskatīti par tādiem, kuri ir jāiekļauj produkta pārdošanas cenā Direktīvas 98/6 izpratnē to obligātā rakstura dēļ, ir jāatbild, ka Direktīvas 98/6 2. panta a) punkta izstrādes analīze liek uzskatīt, ka tas nav tas, ko likumdevējs ir izvēlējies, lai gan tam tomēr bija iespēja to paskaidrot direktīvas tekstā.

57. Proti, sākotnēji direktīvas priekšlikumā [30] pārdošanas cena bija definēta tikai kā "produkta noteikta daudzuma cena" [31].

58. Savā grozītajā priekšlikumā [32] Komisija ierosināja ievērojami bagātināt šo definīciju, precizējot, ka galīgajā cenā ir ietverti "PVN, visi citi nodokļi un pakalpojumu izmaksas, ko obligāti maksā patērētājs" [33]. Tomēr Kopējā nostājā (EK) Nr. 60/96, ko 1996. gada 27. septembrī pieņēma Padome, lai pieņemtu direktīvu par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas [34], Padome nav izmantojusi šo formulējumu un ir tikai ierosinājusi, ka pārdošanas cena ir jāsaprot kā "produkta vienības vai dotā daudzuma cena" [35], nedaudz tālāk direktīvas priekšlikumā precizējot, ka "pārdošanas cena un vienības cena ir saistītas ar produkta galīgo cenu *atbilstoši dalībvalstu definētajiem nosacījumiem*" [36].

59. Pēc tam Eiropas Parlaments pieņēma grozījumu, lai grozītajā priekšlikumā ietvertā atsauce uz "pakalpojumu izmaksām, ko obligāti maksā patērētājs", tiktu no jauna ieviesta [37]. Taču Direktīvas 98/6 2. panta a) punkta galīgajā redakcijā šādas atsauces joprojām nebija. Man šķiet, ka tas liecina par grūtībām rast vienošanos par iespējamo cenas un tās dažādo sastāvdaļu jēdziena precīzāku definīciju leģislatīvajos aktos.

60. Otrkārt, ir jānorāda, ka likumdevējs brīdī, kad tas ir precizējis jēdzienu "cena" Direktīvas 98/6 izpratnē, ir minējis nodokļus, nevis izdevumus. Taču jau atkal šāda izvēle nav neitrāla. Proti, vienas frāzes ātra izpēte dažādu valodu redakcijās apstiprina šo nodokļu publisko raksturu. Spāņu valodas redakcijā ir minēti "todos los demás impuestos", itāļu valodas redakcijā – "ogni oltra imposta", angļu valodas redakcijā – "all other taxes" un vācu valodas redakcijā – "alle sonstigen Steuern einschließt". Tiesas judikatūras izpratnē nodoklis ir vienpusēji uzlikts finansiāla rakstura maksājums, lai arī cik mazs tas būtu, neatkarīgi no tā nosaukuma un piemērošanas metodes [38], ko iekasē valsts vai publiska struktūra. Tā kā pārvešanas izdevumus iekasē transportlīdzekļa ražotājs, tie nevar tikt ne kvalificēti par nodokli, ne arī pielīdzināti nodoklim Direktīvas 98/6 2. panta a) punkta izpratnē.

30 — Skat. iepriekš šo secinājumu 19. zemsvītras piezīmi.

31 — Direktīvas priekšlikuma 2. pants. Šajā kategorijā pilnībā varētu ietilpt obligāti sedzamie transportlīdzekļa pārvešanas izdevumi.

32 — Grozītais priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas, 1996. gada 24. jūnija COM(96) 264, galīgā redakcija.

33 — Skat. grozītā priekšlikuma 2. panta a) un b) punktu.

34 — OV C 333, 7. lpp.

35 — Skat. Kopējās nostājas Nr. 60/96 2. panta a) punktu.

36 — Skat. Kopējās nostājas Nr. 60/96 4. panta 2. punktu. Mans izcēlums.

37 — Skat. 11. grozījumu Lēmumā par Padomes pieņemto kopējo nostāju, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas, dokuments A4-0015/97 (OV C 85, 26. lpp.).

38 — Skat. it īpaši attiecībā uz maksājuma ar muitas nodoklim līdzvērtīgu iedarbību jēdzienu spriedumus *Bakker Hillegom* (C-111/89, EU:C:1990:177, 9. punkts) un *Kernkraftwerke Lippe-Ems* (C-5/14, EU:C:2015:354, 88. punkts un tajā minētā judikatūra).

61. Katrā ziņā, ņemot vērā Direktīvas 98/6 mērķi, ko esmu atgādinājis iepriekš, es tomēr esmu pārliecināts, ka šādi pārvešanas izdevumi galu galā nav saistāmi ar minēto Direktīvu 98/6. Turklāt šāds konstatējums, šķiet, būtu pilnībā atbilstošs, ja tiktu uzskatīts, kā es to apgalvoju, ka šī iepriekš minētā direktīva galvenokārt ir piemērojama saistībā ar tūlītēju piekļuvi piedāvātajām precēm, sauktām par ikdienas patēriņa precēm, kā tas ir mazumtirdzniecības uzņēmumu vai vidēja lieluma veikalu, vai lielveikalu tirdzniecības gadījumā [39].

62. Tā kā, ņemot vērā manu analīzi, Direktīva 98/6 nav izrādījusies piemērota pamatlietas izspriešanai, tagad ir jāveic Direktīvas 2005/29 analīze.

D – *Par trešo jautājumu – jēdzienu "cena" Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta izpratnē*

63. Direktīva 2005/29 ir veltīta negodīgai komercpraksei. Tajā ir ietvertas vairākas norādes par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tirgotāji var sazināties ar patērētājiem, vajadzības gadījumā norādot produkta cenu. It īpaši minētās direktīvas 7. panta 4. punktā ir norādīts tās informācijas saraksts, kura tiek uzskatīta par būtisku un kuru nedrīkst noklusēt, slēpt vai sniegt tā, lai radītu maldību patērētājam brīdī, kad tiek pieņemts lēmums veikt darījumu Direktīvas 2005/29 izpratnē.

64. Cena, "tostarp visi nodokļi", ir šīs būtiskās informācijas daļa, un iesniedzējtiesa vaicā Tiesai par to, vai šis jēdziens, kas ir definēts Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunktā, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver obligāti sedzamos transportlīdzekļa pārvešanas no ražotāja patērētājam izdevumus. Tomēr vispirms, pirms tiek izvērtēta minētā tiesību norma, es sākšu savu analīzi ar divu veidu ievada piezīmēm.

1) Ievada precizējumi

65. Pirmkārt, es vēlos uzsvērt, ka Direktīvas 2005/29 mērķis ir tuvināt dalībvalstu tiesību aktus par negodīgu komercpraksi, tostarp negodīgu reklāmu, kas rada tiešu kaitējumu patērētāju ekonomiskajām interesēm, tādējādi radot netiešu kaitējumu likumīgu konkurentu ekonomiskajām interesēm [40]. Tajā ir veikta šīs jomas pilnīga saskaņošana [41], kas nozīmē, ka dalībvalstīm principā nav atļauts [42] ieviest vai saglabāt savās tiesību sistēmās ierobežojošākus pasākumus par Direktīvā 2005/29 paredzētajiem, pat lai nodrošinātu augstāku patērētāju aizsardzības līmeni [43].

66. Otrkārt, es atgādinu, ka saskaņā ar Direktīvu 2005/29 negodīga komercprakse var izpausties divos veidos. Tādējādi runa var būt vai nu par maldinošu darbību (6. pants), vai par maldinošu noklusēšanu (7. pants). Tā kā iesniedzējtiesa skaidri atsaucas uz uzaicinājuma veikt pirkumu jēdzienu, kas tieši ir paredzēts vienīgi Direktīvas 2005/29 7. pantā, tā prezumē, ka prasītājas pamatlietā komercprakse ietilpst tieši maldinošas noklusēšanas kategorijā. Turklāt, tā kā minētā tiesa šajā stadijā nevēlas *in concreto* kvalificēt *Citroën Commerce* rīcību saistībā ar Direktīvu 2005/29, šajos secinājumos pie šī pieņēmuma nav jāatgriežas.

39 — Pilnīgas skaidrības labad precizējot – no manas analīzes nebūtu jāsecina, ka Direktīvas 98/6 nepilnību dēļ attiecībā uz "galīgās cenas" definīciju būtu iespējams atsevišķi norādīt viena litra piena pudeles cenu un izdevumu summu, ko izplatītājs liek apmaksāt patērētājam par pudeles nogādāšanu līdz veikalam. Izdevumi, par kuriem ir jautājums pamatlietā, ir pilnīgi citāda veida, kas vairāk ir pielīdzināmi tādas preces piegādes izdevumiem, par kuru nevar teikt, ka tā būtu ikdienas patēriņa prece. Katrā ziņā Direktīvā 98/6 nav precizēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem ir jānorāda galīgā cena.

40 — Spriedums *Ving Sverige* (C-122/10, EU:C:2011:299, 21. punkts).

41 — Skat. spriedumus *VTB-VAB* un *Galatea* (C-261/07 un C-299/07, EU:C:2009:244, 52. punkts), *Plus Warenhandelsgesellschaft* (C-304/08, EU:C:2010:12, 41. punkts), *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* (C-540/08, EU:C:2010:660, 27. punkts), *Citroën Belux* (C-265/12, EU:C:2013:498, 20. punkts), *RLvS* (C-391/12, EU:C:2013:669, 33. punkts), kā arī Komisija/Beļģija (C-421/12, EU:C:2014:2064, 55., 61. un 64. punkts) un rīkojumu *Cdiscount* (C-13/15, EU:C:2015:560, 34. punkts).

42 — Izņemot skaidru atļauju, kas sniegta pašā Direktīvā 2005/29, – skat. Direktīvas 2005/29 3. panta 9. punktu un spriedumu *Citroën Belux* (C-265/12, EU:C:2013:498, 21.–24. punkts).

43 — Skat. rīkojumu *Cdiscount* (C-13/15, EU:C:2015:560, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

2) Par būtisku informāciju saistībā ar cenu uzaicinājuma veikt pirkumu kontekstā

67. Komercpraksi uzskata par maldinošu noklusēšanu, ja "attiecībā uz tās faktiem, ņemot vērā visas īpašības un apstākļus un saziņas līdzekļa nepilnības, tā noklusē būtisku informāciju, kas vidusmēra patērētājam ir vajadzīga, lai varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, un tādējādi vidusmēra patērētājam liek vai var likt pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko viņš citādi nebūtu pieņēmis" [44].

68. Uzaicinājums veikt pirkumu ir īpaša reklāmas forma, uz kuru ir attiecināms pastiprināts pienākums norādīt informāciju, kas precizēts Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punktā [45]. Minētais uzaicinājums Direktīvas 2005/29 2. panta i) punktā ir definēts kā "komerciālās saziņas forma, kas norāda produkta īpašības un cenu izmantotajai komerciālās saziņas formai *piemērotā veidā* un tādējādi dod iespēju patērētājam veikt pirkumu" [46]. Tiesa no tā ir secinājusi, ka šajā tiesību normā "nav prasīts, lai tiktu norādīta galīgā cena" [47].

69. Tomēr, ja tiek īstenots uzaicinājums veikt pirkumu, par būtisku informāciju tiek uzskatīta "cena, tostarp visi nodokļi, vai, ja produkta iedabas dēļ cenu nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veids, kā arī vajadzības gadījumā visi papildu kravas, piegādes vai pasta maksājumi, vai, ja tādus maksājumus nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, fakts, ka šādi papildu maksājumi var būt iekasējami" [48].

70. Spriežot pēc uzdotā jautājuma striktā formulējuma, iesniedzējtiesa vienkārši vēlas saņemt jēdziena "cena, tostarp visi nodokļi" interpretāciju. Taču *mutatis mutandis* ir piemērojams tas pats secinājums, kas jau tika izdarīts, interpretējot jēdzienu "citi nodokļi" Direktīvas 98/6 kontekstā, jo valodu redakciju ātra izpēte atkārtoti apstiprina atsauces uz "nodokļiem" publisko raksturu. Spāņu valodas redakcijā ir minēta "el precio, incluidos los impuestos", itāļu valodas redakcijā – "il prezzo comprensivo delle imposte", angļu valodas redakcijā – "the price inclusive of taxes", vācu valodas redakcijā – "der Preis einschließlich aller Steuern und Abgaben" vai vēl portugāļu valodas redakcijā – "[o] preço, incluindo impostos e taxas".

71. Tādējādi es neesmu pārliecināts, ka obligāti sedzamos transportlīdzekļa pārvešanas izdevumus varētu interpretēt tādējādi, ka tie ir jāiekļauj cenā, "tostarp visos nodokļos" Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta izpratnē.

72. Katrā ziņā ir jāpaplašina uzdotā jautājuma tvērums, pievēršot uzmanību nevis formulējumam "cena, tostarp visi nodokļi", bet, gluži pretēji, mēģinot aptvert Direktīvas 2005/29 7. panta sistēmu, lai labāk definētu to pienākumu intensitāti, kuri no tā izriet cenas norādīšanas aspektā.

73. Šādi rīkojoties, vispirms atzīmēšu, ka Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunktā nav minēta tikai cena, tostarp visi nodokļi, bet ir minēts arī "cenas aprēķināšanas veids, kā arī vajadzības gadījumā visi papildu kravas, piegādes vai pasta maksājumi". No šīs tiesību normas teksta struktūras izriet, ka cena tajā ir paredzēta, ņemot vērā visas tās sastāvdaļas, un ka Direktīvas 2005/29 7. panta

44 — Direktīvas 2005/29 7. panta 1. punkts. Šīs pašas direktīvas 7. panta 2. punktā ir definēta cita maldinošas noklusēšanas forma, kas izpaužas tādējādi, ka tirgotājs 7. panta 1. punktā minēto būtisko informāciju slēpj vai sniedz "neskaidri, nesaprotami, divdomīgi vai nepiemērotā laikā", un kas rezultātā liek vai var likt vidusmēra patērētājam pieņemt tādu lēmumu par darījuma veikšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Pamatlietā aplūkotā reklāma drīzāk varētu ietilpt šajā otrajā maldinošas noklusēšanas kategorijā, ja tiek uzskatīts, ka atsevišķa norāde par transportlīdzekļa cenu un atsevišķa norāde par obligātajiem pārvešanas izdevumiem zemsvītras piezīmē ir pielīdzināma neskaidrai būtiskas informācijas sniegšanai. Taču jau atkal tas nav jautājums, par kuru pašlaik tiek diskutēts.

45 — Skat. 22. punktu manos secinājumos lietā *Ving Sverige* (EU:C:2011:47).

46 — Mans izcēlums.

47 — Spriedums *Ving Sverige* (C-122/10, EU:C:2011:299, 36. punkts).

48 — Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkts.

4. punkta c) apakšpunkta formulējumā, aplūkojot to kopumā, šķiet, skaidri ir paredzēti atsevišķi, pirmkārt, cena vai veids, kādā tā tiek aprēķināta, un, otrkārt, pārējās cenas sastāvdaļas, piemēram, transporta izdevumi. Lai kā tas būtu, lasot minēto 7. panta 4. punkta c) apakšpunktu, nekas nenorāda, ka cena būtu jāsaprot kā tāda, kurā ir jāiekļauj transporta izdevumi un kura ir kopējā galīgā norāde.

74. Otrkārt, ir arī jākonstatē, ka tādas būtiskas informācijas kā cena, kā tā ir definēta Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunktā, noklusēšana katrā ziņā pati par sevi neveido negodīgu komercpraksi, jo vienmēr katrā konkrētajā gadījumā būs jāizvērtē [49] šīs noklusēšanas ietekme uz patērētāja rīcību un viņa lēmuma veikt darījumu pieņemšanu. No Direktīvas 2005/29 noteikumiem izriet, ka šajā analīzē tiks ņemts vērā arī konteksts [50] saistībā ar attiecīgo komercpraksi, tāpat arī ierobežojumi, kuri vietas vai laika ziņā ir saistīti ar izmantoto saziņas līdzekli [51].

75. Tā Tiesa jau ir nospriedusi, ka "informācijas apjomu saistībā ar cenu nosaka ne tikai pēc produkta veida un [īpašībām], bet arī pēc uzaicinājumā veikt pirkumu izmantotā saziņas līdzekļa un ņemot vērā papildu informāciju, ko, iespējams, ir sniedzis tirgotājs. Tātad, ja uzaicinājumā veikt pirkumu ir norādīta tikai sākumcena, to pašu par sevi nevar uzskatīt par maldinošu noklusēšanu" [52]. Tādējādi Tiesa nolēma, ka iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai "galīgās cenas" aprēķināšanas veida noklusēšana nekavē patērētāju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu [53].

76. Līdz ar to, pat ja Tiesa uzskatītu, ka tādas pārvešanas izmaksas kā pamatlietā aplūkotās ir jāietver Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkta paredzētajā "cenā, tostarp visos nodokļos", valsts tiesību norma, kas tiek interpretēta tādējādi, ka ar to absolūti ir aizliegti uzaicinājumi veikt pirkumu, kuros atsevišķi ir norādīta produktu cena un obligāto pārvešanas izdevumu apmērs, tomēr pārsniegtu Direktīvā 2005/29 piedāvāto aizsardzības līmeni, jo ar minēto tiesību normu tiktu vispārēji sodīta attiecīgās būtiskās informācijas – proti, cenas, kurā ietverti obligātie izdevumi, – noklusēšana, lai gan direktīvā ir paredzēts, ka, lai komercprakse varētu tikt kvalificēta kā "negodīga", katrā konkrētajā gadījumā ir jāizvērtē minētās noklusēšanas konkrētās sekas uz patērētāja komerciālo rīcību [54].

77. Šādos apstākļos ar Vācijas tiesību normu, kā to ir interpretējusi iesniedzējtiesa, faktiski tiek atzīta komercprakse, kas visos apstākļos ir uzskatāma par negodīgu, taču šādi prakses veidi ir ierobežojoši uzskaitīti Direktīvas 2005/29 I pielikumā, kuras 5. panta 5. punktā skaidri ir paredzēts, ka "[šo sarakstu] var grozīt tikai ar [minētās] direktīvas pārskatīšanu" [55].

78. No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 2005/29 7. panta 4. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uzaicinājuma veikt pirkumu kontekstā, lai kādi būtu apstākļi, būtiskai informācijai saistībā ar cenu nav jābūt kopējai galīgajai cenai, kas ietver ne vien produkta cenu, bet arī visas pārējās galīgās cenas, kura būs jāmaksā patērētājam, sastāvdaļas. Katrā ziņā komercdarbības negodīgais raksturs saistībā ar cenas, kā tā ir definēta minētā 7. panta 4. punkta c) apakšpunktā, norādīšanu uzaicinājumā veikt pirkumu ir jāizvērtē katrā konkrētajā gadījumā atsevišķi. Tādējādi Direktīvai 2005/29 ir pretrunā valsts tiesību norma, kas tiek interpretēta tādējādi, ka ar to – neizvērtējot katru konkrēto gadījumu, lai konstatētu tā negodīgo raksturu, – reklāmā vispārīgi ir aizliegta, pirmkārt, atsevišķa norāde par transportlīdzekļa cenu un, otrkārt, atsevišķa norāde par obligāti sedzamo minētā transportlīdzekļa pārvešanas izdevumu apmēru.

49 — Vispārīgi skat. spriedumus *Ving Sverige* (C-122/10, EU:C:2011:299, 51., 58., 59. un 73. punkts), kā arī Komisija/Beļģija (C-421/12, EU:C:2014:2064, 56. punkts) un rīkojumu *Cdiscount* (C-13/15, EU:C:2015:560, 38. un 39. punkts).

50 — Direktīvas 2005/29 7. panta 1., 2. un 4. punkts. Skat. arī spriedumu *Ving Sverige* (C-122/10, EU:C:2011:299, 55., 58. un 73. punkts).

51 — Direktīvas 2005/29 7. panta 3. punkts. Skat. arī spriedumu *Ving Sverige* (C-122/10, EU:C:2011:299, 66. punkts).

52 — Spriedums *Ving Sverige* (C-122/10, EU:C:2011:299, 68. un 69. punkts).

53 — Skat. spriedumu *Ving Sverige* (C-122/10, EU:C:2011:299, 71. punkts).

54 — Pēc analoģijas skat. rīkojuma *Cdiscount* (C-13/15, EU:C:2015:560) 39.–41. punktu.

55 — Pēc analoģijas skat. rīkojuma *Cdiscount* (C-13/15, EU:C:2015:560) 38. un 39. punktu.

IV – Secinājumi

79. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Valsts tiesību norma, kas tiek interpretēta tādējādi, ka jebkuros apstākļos ir aizliegta tirgotāja prakse reklāmā atsevišķi norādīt, pirmkārt, transportlīdzekļa cenu un, otrkārt, minētā transportlīdzekļa obligāto pārvešanas patērētājam izmaksu apmēru, nevar ietilpt Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 16. februāra Direktīvas 98/6/EK par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas, piemērošanas jomā; šīs direktīvas mērķis ir patērētāju aizsardzība nevis saistībā ar cenu norādīšanu vispār, bet saistībā ar piedāvāto preču cenu norādīšanu ar atsauci uz atšķirīgu veidu mērvienībām;

2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (“direktīva par negodīgu komercpraksi”), 7. panta 4. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka uzaicinājuma veikt pirkumu kontekstā, lai kādi būtu apstākļi, būtiskai informācijai saistībā ar cenu nav jābūt kopējai galīgajai cenai, kurā ir ietverta ne vien produkta cena, bet arī visas pārējās galīgās cenas, kas būs jāmaksā patērētājam, sastāvdaļas. Katrā ziņā komercprakses negodīgais raksturs saistībā ar cenas, kā tā ir definēta minētā 7. panta 4. punkta c) apakšpunktā, norādīšanu uzaicinājumā veikt pirkumu ir jāizvērtē katrā konkrētajā gadījumā atsevišķi. No tā izriet, ka Direktīvai 2005/29 ir pretrunā valsts tiesību norma, kas tiek interpretēta tādējādi, ka ar to – neizvērtējot katru konkrēto gadījumu, lai konstatētu tā negodīgo raksturu, – reklāmā ir vispārīgi aizliegta, pirmkārt, atsevišķa norāde par transportlīdzekļa cenu un, otrkārt, atsevišķa norāde par obligāti sedzamajiem minētā transportlīdzekļa pārvešanas izdevumiem.